

BİRLƏŞMİŞ ƏRƏB ƏMİRLİKLƏRİNİN TURİZMİ

Sevinc Qasimova,

*Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində
Sənaye və Texnologiya Kollecinin İqtisadiyyat kafedrasının müəllimi
e-mail: sevinc.qasimova.69@mail.ru*

Son illər sürətlə inkişaf edən turizm dünya ölkələrinin iqtisadiyyatının aparıcı sahəsinə çevrilib. Turizm bir çox ölkələrin ticarət balansının sabitləşməsində, büdcəsinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Belə ki, istənilən ölkədə turizmin inkişafı ilə əlaqədar yeni iş yerləri açılır. Bu da işsizliyin azalmasına səbəb olur. Bu gün dünyada hər yeddi iş yerindən biri turizm sahəsinin payına düşür.

Dünya iqtisadiyyatında mühüm rol oynayan beynəlxalq turizm ümumi milli məhsulun 1/10 hissəsini təşkil edir. Hər il turizm sektoruna qoyulan investisiyaların həcmi 30%-dən çox olur. Dünya kapitalının 7%-ni isə beynəlxalq turizm təşkil edir.

Hazırkı dövrdə turizmin inkişafı bütün dünya ölkələrini əhatə edir. Əgər 20-30 il əvvəl turizm dedikdə, ilk olaraq ağıla Avropa ölkələri gəlirdisə, hazırda ecazkar təbiəti, tarixi-memarlıq abidələri ilə zəngin, yüksək xidmət və müasir standartlara cavab verən hotel və restoranlara malik ABŞ, Asiya, Yaxın Şərq və Latin Amerikasına ölkələri gəlir.

Bu gün Ərəb ölkələrinin iqtisadiyyatı dünya iqtisadiyyatında aparıcı rol oynayır. Bu baxımdan, bu ölkələrin iqtisadiyyatının, ayrı-ayrı sektorlarının öyrənilməsinə böyük ehtiyac yaranır. Ərəb ölkələri iqtisadiyyatının həm bu, həm də daha mürəkkəb və ziddiyyətli inkişaf dinamikası haqqında elmi biliklər əldə etmək xüsusilə vacib

məsələlərdən biridir.

Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) Ərəbistan yarımadasının şərq hissəsində, İran və Oman körfəzləri sahillərində yerləşir. Ölkə qərbdə və cənubda Səudiyyə Ərəbistanı (457 km), cənub-qərbdə Oman Sultanlığı ilə (410 km) həmsərhəddir. Ölkənin sahil ərazisi Fars və Oman körfəzinin suları ilə yuyulur. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin tərkibinə 7 əmirlik: *Abu-Dabi, Dubay, Şərca, Əcman, Rəs-əl-Həymə, Umm-əl-Qüeyyn və əl-Füceyrə* daxildir.

Cənub-Qərbi Asiya son illər beynəlxalq turizmin inkişafına görə daha çox fərqlənir. Burada illik artım tempi 3-5% təşkil edir. 2019-cu ildə regiona gələn turistlərin 43%-i BƏƏ-nin payına düşmüşdür. Həmin il körfəz ölkələri arasında beynəlxalq turizmdən ən çox gəliri BƏƏ (33,4%) götürmüşdür.

Beynəlxalq turizmdən gələn gəlirlərin dinamik olaraq yüksəlməsi XX əsrin 80-ci illərindən başlayaraq, bu sahəyə çəkilən xərclərin artması ölkənin neft sənayesindən sonra alternativ iqtisadi mənbə olaraq turizm sektoruna prioritet istiqamət olaraq baxılması ilə bağlıdır. Ölkədə turizm sənayesinə ayrılan vəsaitlər son 20 ildə on dəfədən çox artmışdır.

Ərəbistan yarımadasında yerləşən, Avropa ilə Hindistan, Uzaq Şərqlə Afrika arasında mühüm körpü rolunu oynayan BƏƏ sözün əsl mənasında möcüzələr diyarıdır. BƏƏ-nin hər qarışını gəzib dolaşdıqca, zövq oxşayan füsunkar gözəlliklərini

seyr etdikcə ölkə ərazisinin bir zamanlar ucsuz-bucaqsız səhra olmasına inanmaq çətin olsa da, həqiqət göz qabağındadır.

Qədimdə yerli ərəblərin od ələyən qızmar günəş altında, çox zaman səhrada tüğyan edən “səmun” yeli adlanan isti küləkli havada bədəvi çadırlarında necə yaşamalarını xəyalən təsəvvür edən insan istər-istəməz heyrtlənməyə bilmir. Lakin hazırda ulu babaları səhra sakinləri olan yerli ərəblər zəngin iş adamlarına, susuz səhralar yamyaşıl vadilərə, daxmalar və çadırlar lüks villalara çevrilmiş, dövlətin yerini isə son model bahalı avtomobillər tutmuşdur. BƏƏ-dəki qeyri-adi gözəllikləri görən şəxs insan zəkasının və əməyinin nələrə qadir olduğunu bir daha dərinlən anlayıb dərk edir.

Bir çox illərə imza atan, dünyanın ən məşhur turizm və ticarət mərkəzlərindən biri olan BƏƏ-də şəhərlərin müasirləşməsinə, gözəlləşməsinə, hər-cəhətli inkişafına xüsusi önəm verilir. Qeyri-adi üslubda ucaldılan möhtəşəm göydələnlər, böyük ticarət mərkəzləri, öz orijinallığı ilə seçilən məscidlər, saysız-hesabsız VIP hotellər, insanların istirahətini təmin edən gözəl parklar, yaşıllıqlar, kilometrərlə uzanan dəniz sahilində dəbdəbəli villalar ilk baxışdan insanı valeh edir. Ucu-bucağı görünməyən “şüşə” kimi rahat yollar, ən müasir üslubda tikilən nəhəng körpülər göz oxşayır. Gecələr şəhərlərin, qəsəbələrin ən ucqar küçələri belə al-əlvən işıqlarla alışıb-yanır. Hər yerdə hökm sürən qayda-qanun, səliqə-sahman dünyanın hər yerindən insanları cəlb edir.

BƏƏ, nəinki günbəgün, hətta saatbasaat yüksək tempolə inkişaf edir, müasirləşir və insan bəzən ölkədəki bu dinamik inkişafın sürətinə heyran olur. Şərqlə-Qərbin misilsiz harmoniyasını özündə təcəssüm etdirən, müasirliyi və gözəlliyi ilə inkişaf etmiş ölkələri geridə qoyan BƏƏ-də ölkə iqtisadiyyatına kifayət qədər gəlir gətirən turizm sektoru, biznes mərkəzləri, azad iqtisadi ticarət zonaları yaradılıbdır.

Hazırda turizmdən gələn gəlirlər neft sənayesindən sonra ikinci yeri tutur. Ölkədə ÜDM-in 45%-ni neft sənayesinin, 40%-i isə beynəlxalq turizmdən gələn gəlirlər təşkil edir.

Turist axınlarının əsas istiqaməti Çin, MDB ölkələri və Avropa İttifaqından gələnlər təşkil edir. Avropa İttifaqı ölkələrindən gələnlər ümumi turist axınının 38%-ni təşkil edir. Rusiyadan

gələn turistlər isə 17% təşkil etmişdir. Ölkəyə istirahət və əyləncə turizmi ilə gələnlər ümumi turist axınının 40%-ə qədərini təşkil edir.

BƏƏ-yə gələn turistlər arasında Avropa ölkələrinin payının artması son 5 ildə bu sahədə fəaliyyət göstərən turoperatorların aktiv fəaliyyəti ilə bağlı olmuşdur. Digər tərəfdən, BƏƏ Avropa İttifaqına daxil olan 28 ölkə üçün vizasız rejimin tətbiqi turistlərin kütləvi axınının təmin olunmasına imkan vermişdir. Gəlmə turizm üzrə ümumi artımın əsas hissəsi Dubay və Abu-Dabi əmirliyinin payına düşür.

Ölkəyə gələn turistləri məqsədinə görə qruplaşdırdıqda ənənəvi olaraq *istirahət, əyləncə, iş-güzar, macəra həvəskarları və ekoturizm* üstünlük təşkil edir.

2021-ci ilin məlumatına görə, BƏƏ-nin 1 tarixi abidəsi YUNESKO-nun ümumdünya irsinə daxil edilmişdir:

Cəbəl Hafit dağı (dağın ətrafındakı xarabalıq, 2011-ci il).

Ərəb əmirliyini seçən turistləri buranın ilboyu çimərlikləri, müasir əyləncə və istirahət mərkəzləri, dəbdəbəli hotelləri, geniş çeşiddə alış-veriş etmək imkanları, təklif olunan müxtəlif növ turlar və s. daha çox cəlb edir. İstirahət, turizm və əyləncənin məkanı olan BƏƏ müasir istirahət mərkəzləri, qumlu çimərlikləri, dənizi və əyləncələri ilə daim turistlərin diqqət mərkəzində olur.

BƏƏ-nin şimalında yerləşən **Əbu-Dabi**, bu ölkənin paytaxtı olmaqla yanaşı, siyasi-iqtisadi mərkəzidir. Tək bir ada üzərində yerləşən və 200-dən çox adamı özündə birləşdirən şəhər iki körpü vasitəsilə yarımadaya birləşir. Çöl iqliminə malik olan Əbu-Dabiyə səyahət üçün ideal vaxt oktyabr-fevral aylarıdır. Dünyanın ən zəngin şəhərlərindən olan Əbu-Dabi keçmişin izlərini saxlamaqla, müasir və ənənəvi həyatı əks etdirir. Şəhər zənginliyini hündür binalarda, lüks hotellərdə, geniş bulvarlarda, qeyri-adi üslubda tikilmiş göydələnlərdə, səssiz çimərliklərdə və möhtəşəm çöl safarilərində görmək mümkündür. Əbu-Dabi əmirliyində gəzib-görməli yerlər sırasına öncə “Dalğaqrın”da (“Breakwater”) yerləşən şəhərin əsas alış-veriş mərkəzi olan “Marina Mall” və bütün şəhər panoramasını əks etdirən “Sky Tower” daxildir. “Marina Mall”un qarşısındakı “Heritage Center” köhnə qayıqlar, palma liflərindən hazırlanmış qədim bədəvi

evləri ilə əhatə olunmuşdur ki, bunlar da müasir şəhərin qədim tarixini və bədəvi ərəblərin həyat tərzini əks etdirir. Bütün bunlardan başqa, ənənəvi əl işlərinin, sənətkarlıq nümunələrinin, hədiyyə və suvenirlərin hazırlanaraq satıldığı dükanlar da mövcuddur.

Adanın sahilində körfəz sularının yuduğu, palma ağacları ilə bəzədilmiş 9 km uzunluğunda olan məşhur Corniche bulvar Əbu-Dabidə turistlərin axın etdiyi məkanlardan biridir. Burada bir çox biznes və alış-veriş mərkəzləri, parklar, restoran və kafelər, lüks hotellər vardır. Bu hotellərdən biri də ərəb memarlığının xüsusiyyətlərini özündə əks etdirən məşhur "Emirates Palace Hotel"idir. Lüks hotel istər görünüşü və gözəlliyi, istərsə də yüksək xidmətləri ilə bütün turistləri heyran edir.

Şəhər, həmçinin öz tarixi-memarlıq abidələri ilə də məşhurdur: 200 illik tarixi olan "əl-Məqtə" (əl-Maaqta) müdafiə qalası; tunc və dəmir dövrlərindən qalma əşyaların və tikililərin saxlanıldığı Hili arxeoloji; XVIII əsrlərdə hökumət binası kimi istifadə olunan şəhərin ən qədim daş binası "Qəsr-əl-Hösn" (əl-Hosn Palace) (xalq arasında "Bəyaz qala" da adlanır) kimi bir çox tarixi-memarlıq abidələri vardır. Dünyanın ən böyük məscidi olan "Şeyx Zayed məscidi" (Shekh Zayed) Əbu-Dabidə yerləşir. Məscid Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin banisi və ilk prezidenti Şeyx Zayed ibn Sultan Al Nəhyanın adını daşıyır. Məscid dünyanın ən böyük xalçası və çilçırağına sahib olmaqla iki dünya rekordunu vurubdur.

Əbu-Dabi əyləncələri ilə də məşhurdur. Bu əyləncələrə ən əsas bədəvi çadırlarında təşkil edilən ərəb rəqs və musiqiləri, səhralarda təşkil olunan safari gəzintiləri və yerli mətbəxin ləziz yeməkləri və s. daxildir. Avtomobil yarışları, dayvinq, buzda konki və ya qolf oynamağı sevnələr üçün də alternativlər çoxdur. Bundan başqa, Yas adasında salınmış və dünya ilklərindən olan "Ferrari World Theme Park"da 5 saniyədə 240 km sürətə çata bilən Roller koasterlər (atraksion) vardır ki, bu da buranı adrenalın sevnə turistlərin əsas məkanlarından birinə çeviribdir.

Dubay təkcə Əmirliklərin deyil, Yaxın və Orta Şərqlin də ticarət, maliyyə və turizm mərkəzidir. Ölkədə istirahət üçün əsas yer kimi Dubaydakı hotel və istirahət məkanları daha çox seçilir. Belə ki, ölkəyə gələn turistlərin 67%-i, həmçinin

istirahət və əyləncə məqsədi ilə gələnlərin 2/3 hissəsi Dubay şəhərinə istiqamətlənir. Dubay şəhərinə gələn turistlərin sayının çox olması, turoperatorların daha çox burada olan hotellər və turagentliklərlə işləməsi, ənənəvi işlənmiş turların mövcudluğu ilə bağlıdır.

Dubay başlıca olaraq 4 əsas hissədən ibarətdir: **Cümeyra; Burc Ərəb; Deyra rayonu; Şeyx Zayed prospekti.**

Dubayın əsas gəzib-görməli yerləri kimi şəhəri iki hissəyə ayıran körfəz sahillərini, iki minarəli Cümeyra məscidini (Jumeirah Mosque), "Jumeirah Beach Hotel"ini, ingilis memarı tərəfindən hazırlanmış "Burj-əl-Ərəb" hotelini, ikonik üslublarda inşa edilmiş məşhur ərəb göydələnlərini, "Dubai Marina"sını, tarixi binaları ilə məşhur Burc Dubayı, əsas alış-veriş mərkəzi olan "Dubai Mall"u və bir çox başqa yerləri göstərmək olar. Bir tərəfdən Bəsrə körfəzi, digər tərəfdən Hind okeanı Dubayın görünüşünə daha bir mənzərə qatır.

Dubayın ən qaynar və lüks hissəsi Cümeyra bölgəsidir. Dünyanın 8-ci möcüzəsi olan Palma adası, dalğa şəklində olan 5 ulduzlu "Jumeirah Beach" hoteli və "Burc-əl-Ərəb" (dünyada ilk 7 ulduzlu hoteldir) hoteli də burada yerləşir. Turistləri ən çox Cümeyra, Cəbəl Əli və Deyra süni adalar zənciri olan Palma adası cəlb edir. Yerlilər və turistlər Palmadakı "Valdorf Astoria", "Fairmont", "One&Only", "Jumeirah Zabeel", "Atlantis", "The Palm" kimi yüksək səviyyəli hotellərdən zövq alırlar.

Yaxın Şərqdə ilk dəfə Cümeyrada monorels nəqliyyat vasitəsi istifadəyə verilibdir.

Dubay öz göydələnlərinin dəbdəbəsinə görə tanınsa da, şəhərin ürəyi hər zaman Körfəz olmuşdur. Bu duzlu su məkanı Bani Yas tayfasının yerləşdiyi ilk məkandır. Onun sularından Dubay iqtisadiyyatının əsas formaları olan mirvariçixarma və balıqçılıq üçün istifadə olunmuşdur. Bu gün bu ərazi əmirliyin tarixini özündə əks etdirir. Belə ki, burada əl işləri, qızıl, ədviyyat və parça bazarlarının labirintə bənzər prospektləri uzanır. Körfəzdə olarkən, cəmi 1 dirhəmə ənənəvi abra ilə (köhnə nəqliyyat növü) körfəzin bir sahilindən o birinə keçmək olar. Əlbəttə, bu şəhərdəki ən münasib qiymətli və turistlər üçün cəlbedici xidmət növüdür. Şəhərdə turistlər ən çox Dubay Muzeyini ziyarət edir.

Möhtəşəm binası olan muzey ziyarətçilərə fotoşəkillər, filmlər və digər bir çox eksponatlar vasitəsilə BƏƏ-nin tarixini, xüsusilə də ölkənin müstəqilliyinin bərqərar olduğu 1968-1974-cü illəri əhatə edən əhəmiyyətli dövr barədə bir sıra interaktiv pavilyonlar təklif edir. Qonaqlar burada BƏƏ-nin təsisçilərinin yeddi əmirliyi birləşdirən müqaviləni imzalamazdan əvvəl ölkədə mövcud olan həyata dair zəngin irs və bundan sonra baş verən iqtisadi inkişaf barədə öyrənmə bilər.

Şeyx Zayed küçəsi Dubayın ən geniş və uzun prospektidir. Lüks restoran və barlar, “Dubai Mall”, “Emirates Towers”, dünyanın ən böyük xizək mərkəzi olan “Ski Dubai”-da bu prospektdə yerləşir.

Kosmik raket formasında olan 160 mərtəbəli dünyanın ən yüksək binası – “Burj-əl-Xəlifə” Əbu-Dabi əmirinin adını daşıyır. Dünyanın ən sürətlə hərəkət edən liftinə, 124-cü mərtəbəsində dizayn edilmiş ho-vuzu ilə dünyanın ən hündür hovuzuna malik olan bu göyüdələn Dubayın simvoluna çevrilmişdir. “Dubai Mall” sadəcə alış-veriş (1,2 mindən çox dükən var) yeri deyil, burada 150-dən çox restoran, buz meydançası, nəhəng qapalı şəlalə, xoreoqrafiyalı açıq hava fəvvarəsi, nəhəng “Dubay Akvarium” və sualtı zoopark yerləşir. Turistləri ən çox “Dubai Mall”-un yanında yerləşən Dubay Fəvvarəsi cəlb edir. Fəvvarə dünyanın ən böyük xoreoqrafiyalı fəvvarə sisteminə malikdir. Bu məşhur rəqsli su şousunda su 150 m yüksəkliyə qədər qalxa bilir. Rəngarəng, işıqlandırılmış su şırnağı müxtəlif musiqi nömrələrinin müşayiəti ilə rəqs edir və Dubaydakı ən məşhur şoulardan birini təqdim edir.

Dubayın incəsənət səhnəsinə yenilik gətirən qayıq formasında olan Dubay Opera binası şəhərə xüsusi yaraşır. Bu Brodveydən, Vest Enddən və dünyanın digər hissələrindən gələn ən yaxşı tamaşaların parlaq, Sidney Opera Evi və Nyu-Yorkdakı Linkoln Mərkəzi kimi dünyanın ən məşhur ifaçılıq sənəti məkanlarından ilham alır. Onun 1,9 min oturacaq yeri olan multi-formatlı tamaşa sahəsindən şəhərin mərkəzinə möhtəşəm mənzərə açılır.

Burc Dubay və Deyra arasında uzanan “Dubai Creek and Dhow” kanalı Dubay sahillərində gəzintilər və turlar üçün ideal yerdir. Burada çoxlu sayda müxtəlif modellərdə gəmi, qayıq və

yaxtalar vardır.

Əl-Fahidi tarixi rayonu şəhərdəki ən qədim yerlərdən biridir. Burada külək qüllələrinin yaratdığı nostalji görüntü və dolanbac prospektlərin labirintı vardır. Bu özünü elə turistlərin diqqətini çəkir. Şəhərin sənaye mərkəzləri ilə zəngin olan “Festival City” hissəsində lüks hotellər, geniş qolf sahələri və müxtəlif ölkələrin pub, restoran və kafeləri yerləşir.

Yayda +50°, qışda 25° temperatura malik Dubay çimərlikləri ilə daima turistləri cəlb edib. Alış-veriş, nahar etməyi, filmə baxmağı və çimərliyə getməyi eyni məkanda yerinə yetirmək istəyən turistlər “The Beach”ə üstünlük verir. Xaricdən dəvət olunmuş dj-lərin həftəsonu musiqi proqramları, açıq havada olan kinoteatrları, balaca uşaqların əyləndiyi məşhur su parkları turistlərin maraq dairəsindədir.

“Kite Beach” (“Çərpələng çimərliyi”) öz su idmanı bacarıqlarını sınamaq üçün mükəmməl bir məkan olsa da, burada sudan kənar məşğuliyyətlər də çoxdur. Çimərlikdə kafe və restoranlar fəaliyyət göstərir. Həmçinin burada voleybol oynamaq, velosiped və ya skeyt sürmək olar. Çoxsaylı çimərlik fəaliyyətlərinin, üstəlik “Burj-əl-Ərəb”-in möhtəşəm görüntüsünün olduğu bu məkan daima turistləri cəlb edir. Şəhərdə iki dəniz limanı, bir neçə avtobus terminalları, iki böyük beynəlxalq hava limanı və geniş avtobus şəbəkəsi vardır. Həmçinin 2009-cu ildə Dubay metropoliteni istifadəyə verilib, 2012-ci ildən isə su tramvayı fəaliyyət göstərir. İlboyu isti havanın hakim olduğu iqlimi, dünyanın ən böyük qapalı xizək mərkəzi, sualtı hoteli, dünyanın ən hündür tağ körpüsü və palma şəklində olan süni adaları ilə Dubayı əsl “şərq cənnəti” adlandırmaq olar.

Əl-Füceyrə Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin tərkib hissəsini təşkil edən yeddi əmirlikdən biridir. Ərəbistan yarımadasının cənub-şərq qurtaracağına yaxın ərazidə yerləşir. Əmirliyin paytaxtı Əl-Füceyrə şəhəridir. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə daxil olan digər əmirliklərdən fərqli olaraq İran körfəzinə deyil, Hind okeanının Oman körfəzinə çıxışı vardır. Sahəsi bütünlüklə Oman körfəzinin sahili boyunca uzanır. Əl-Füceyrənin böyük hissəsini dağlar əhatə edir. Dağlar, hətta sahil xətti yaxınlığına qədər uzanır.

Əmirliyin digər əmirliklərdən fərqləndirən cəhətləri qumlu çimərliklər, əsrarəngiz gözəlliyə

malik qayalı burunlar, xeyli sayda mineral mənbələr və yaşıllıqlardır. Bu səbəbdən əmirliyin ərazisi turistləri özünə cəlb edir. Əmirlik ərazisində xeyli sayda görməli yerlər vardır. Əl-Füceyrə tarixi-memarlıq abidələri ilə zəngin olmasa da, müasir tikililəri ilə göz oxşayır. Müasir hotellər, restoranlar və parklar turistləri cəlb edir. Əmirlikdə bütün BƏƏ ərazisində ən qədim məscidlərdən biri yerləşir. Əl-Füceyrə əmirinin keçmiş sarayı olan əl-Heyl qalası əmirliyin paytaxtından 8 km cənub-qərbdə yerləşir. Əmirliyin şimalında balıqçı şəhərçiyi olan Dibba yerləşir. Bura sualtı üzgüçülüüyü sevənləri özünə cəlb edir. Əmirliyin ən şərq limanı Əl-Bitna şəhəridir (1735-ci il). Buranın çimərliyi turistlərin ən sevimli yeridir. Vadi-Daftada dağılmış liman, kiçik su tutarı və palmalıqlar vardır. Əmirlikdə turistləri cəlb edən Şərca və əl-Füceyrə şəhərləri arasında ənənəvi quş və iri xalça bazarı vardır. Hətta kiçik emalatxanalarda müxtəlif suvenirlər və əşyalar hazırlanır. Bütün bu qeyri-adi yerlər əmirliyə xeyli sayda turist cəlb edir.

Şərca əmirliyi ölkə ərazisinin 3,3%-nə malikdir. Əmirliyin mərkəzi Şərca şəhəridir. Şəhər Dubayla iç-içədir. Şərcada fəaliyyət göstərən hotellərin qiymətinin ucuz olması Dubayda işləyənlərin əksəriyyətinin burada məskunlaşmasına səbəb olur. Əmirlik, həmçinin BƏƏ-nin mədəniyyət mərkəzidir. Burada “Yazarlar birliyi”, “Turizm bürosu”, “Baş ticarət ofisi” yerləşir. Əmirliyin əsas görməli yerlərindən biri Kral Feysal məscidi (eyni vaxtda 3 min insan namaz qıla bilər) Yaxın Şərqi ən böyük məscidlərindən biridir. Qədim Mərəcə Rayonu, əl-Han çimərliyi, müqəddəs Quran və Tərəqqi abidəsi, həmçinin adadakı əl-Cəzirə əyləncə parkı ən çox ziyarət olunan yerlərdir.

Şərca şəhərində dünyanın üçüncü ən hündür fəvvarəsi (Ciddə və Cenevrədən sonra) yerləşir və bu fəvvarə birbaşa körfəzdən çıxır. Şəhər, həm də muzeyləri ilə məşhurdur: Milli irs, İncəsənət, Arxeologiya və Elm muzeyləri.

Əmirlik BƏƏ-nin ticarət mərkəzlərindən biridir. Burada “Central Souq”, “əl-Məjərə-Souq” ticarət mərkəzləri turistlərin ən çox gəzdikləri yerlərdir. “əl-Məjərə-Souq” daha çox iranlı turistlərin ticarət etdikləri, turizm məhsullarının satıldığı yerdir.

Əmirlikdə hava limanı mövcuddur. Bu da

nəqliyyatın daha tezləşməsinə şərait yaradır. Əmirlik və şəhər BƏƏ-də ən sərt ənənəvi islam normalarına malikdir.

Ümm-əl-Qüveyn əmirliyi ölkə ərazisinin 1%-ni özündə cəmləşdirir. BƏƏ-də Ümm-əl-Qüveyn isə ən qonaqpərvər əmirlik sayılır. Bu əmirlik təmiz çimərlikləri, at fermaları ilə dünyada məşhurdur. Dünyanın ən böyük “Dreamland” akvoparkı burada yerləşir və bu da turist axınına səbəb olur. Əmirliyin malik olduğu çeşidli milli mətbəx, mədəniyyət nümunələri və s. burada turizmin bir çox növünün inkişafı üçün şərait yaradır: idman, işgüzar, gastronomik, çimərlik, müalicəvi, mədəni və s.

Rəs-əl-Həymə BƏƏ-nin şimalında yerləşən əmirlikdir. Paytaxtı Rəs-əl-Həymə şəhəridir. Rəs-əl-Həymə turizm biznesi üçün maraqlı bir bölgədir. Gözəl çimərlikləri, qədim tikililəri ilə turistləri özünə cəlb edir.

Əmirliyin qədim şəhəri olan Culfar qüllə və qalaları ilə turistlər tərəfindən çox ziyarət edilir.

Əcman əmirliyi BƏƏ-nin ən az əraziyə malik (0,3%) əmirliyidir. Əcman Əmirliyi Şərcanın şərqində yerləşir. Əmirlikdə çoxlu sayda banklar, ticarət mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Əmirlik muzeyləri, məscidləri ilə turistləri cəlb edir. Əcman-da yeni turizm marşrutlarının yaradılması, hotel və mehmanxanaların dünya standartlarına uyğunlaşdırılması, burada beynəlxalq turizm standartlarına cavab verən turizm obyektlərinin tikilməsi və s. həyata keçirilir. Bütün bu tədbirlər əmirlikdə yaşayan əhəlinin, xüsusilə də gənclərin işlə təmin edilməsinə geniş imkanlar yaradır. Birləşmiş Ərəb Əmirliyi ölkədə turizmi inkişaf etdirmək üçün bütün imkanlardan yüksək səviyyədə istifadə edir və bu istifadə də müsbət nəticəsini göstərir.

P.S. Dövlət Başçısının tapşırığına əsasən, 2015-ci ilin 1 noyabr tarixindən etibarən BƏƏ vətəndaşları üçün sadələşdirilmiş viza rejiminin tətbiq edilməsi onların turist kimi ölkəmizə axınını əsaslı dərəcədə sürətləndirdi. Artıq Baş Konsulluq tərəfindən BƏƏ vətəndaşlarına turist vizaları verilmir, onlara sadələşdirilmiş qaydada ölkəmizin beynəlxalq statuslu hava limanlarında viza rəsmiləşdirilməsi həyata keçirilir. Bu da ölkəmizə turist axınının çoxalmasına kömək edir və nəticədə ölkəmizin turizm imkanları genişlənir.